

Paul Hol: „De plaatselijke chiefs zijn nu de supporters en verbieden zelfs het platbranden van terreinen, iets dat zeer in de cultuur verankerd was. Ze denken inmiddels: wacht even, dit is ook ónze plantage, ze voelen zich verantwoordelijk.“ FOTOS: HENRI VAN DE BEEK

Jelle Boonstra

Tachtigduizend voetbalvelden vol teakbomen plant Paul Hol met zijn Form International in Afrika, acht keer de Hoge Veluwe. Een commerciële plantage is het, die de investeerders uiteindelijk tien tot twaalf procent rendement zal brengen. De plantage helpt mee om de verdroging van het Afrikaanse continent te keren. Maar een boom is meer dan een boom: het is een politiek middel. Generaal Tom Middendorp, chef-staf van het leger, zei het vorige week hardop. „Het hele Midden-Oostenconflict is terug te voeren op het klimaat dat in razend tempo verandert. De verdroging maakt stabiliteit onmogelijk.“

Veiligheid

En Clingendael, het instituut voor strategische studies, concludeert: „De klimaatverandering ondermijnt de veiligheid in Nederland.“ Paul Hol legt uit: „Door verdroging en landdegradatie trekken mensen naar de stad, daar vinden ze geen bestaan, er komen conflicten, de burgeroorlog in Sy-

rië is er door begonnen, om maar wat te noemen, het zorgde uiteindelijk voor de enorme vluchtelingenstroom, IS-sympathisanten reizen daarin mee, het gaat dus om een gevaarlijke ontwikkeling.“

Jssel

Form huist in Hattem, in een pand met IJssel-zicht. Begonnen als adviesbureau voor de houtbouw en hoe je een FSC-keurmerk kon verwerven. Vijftien medewerkers houden zich daar nog dagelijks mee bezig. Het bureau leverde al adviezen voor de Afrikaanse bosbouw en stapte in 2001 zelf ook in.

Paul Hol, bosbouwingenieur van origine, werd geprikkeld door de grote schaal waar-voor je in Afrika kunt werken.

Van hieruit werd al bijna 10.000 hectare bos neergezet, de 15 miljoen teakbomen die in Ghana groeien, konden al voorkomen dat het gebied in West-Afrika verder uitdroogde. Duizenden mensen hebben er een boterham aan, de plaatselijke economie floreert en Kofi Annan, de oud-secretaris generaal van de VN (en Ghana)

De man die in Afrika 15 miljoen bomen plantte

Bomen planten in Afrika? Dat stopt niet alleen de verdroging maar ook het terrorisme en de dreiging van IS in eigen land. Want bomen zijn de oplossing - zegt Paul Hol uit Hattem, die er 15 miljoen neerzette in Ghana en er nog 45 miljoen in petto heeft

nees) noemt het bedrijf als een voorbeeld van hoe het kan. Grootsergie het-beplanting moet je niet door de regeringen laten doen, maar door de private sector, die dat efficiënter aanpakt. Nogal een oordeel van een geboren Afrikaner. Gisteren kreeg Hol van de Netherlands-African Business Council tijdens het diplomaten diner de Award voor het beste zakenproject op het Afrikaanse continent. Dat alles maakt Form tot een logische partner in de afspraken die op de klimaatop in Parijs heeft gemaakt. Juichend werd daar het plan omarmd om Afrika van kust tot kust (7000 kilometer lang en 5 kilometer breed) een groene muur te geven om de droogte te keren. Grote landen als Duitsland en Frankrijk legden met de Wereldbank 4 miljard dollar in. Paul

Hol: „Ik dacht ok, aan de slag dus. Maar op een klimaatcongres in Londen bleek dat niemand instapt, de banken in het forum zeiden 'no way'. Daar gaapt de kloof tussen de waan en de werkelijkheid. „We hebben echt behoefte aan leningen met een lange looptijd. Er zijn nu onderhandelingen met Europese en Nederlandse Investerings Banken. Maar erg opschieten doet het niet.“

Haast

Haast is geboden, want de regeringsleiders willen dat er in 2030 100 miljoen hectare aan nieuw bos en landbouwgrond is ontstaan. Of dat reël is? Paul Hol kijkt er zinnig bij. „Bomen groot, plantertijd dood - luidt dan ook het gezegde in z'n branche. „We zijn met onze plantage straks twintig, dertig jaar onder-

weg, dan hebben we 40.000 hectare gerealiseerd, dat is 0,04 miljoen hectare. En dan zoveel 100 miljoen hectare bos in destien jaar tijd! Dat is het landoppervlakte van Frankrijk en Duitsland samen. Anderzijds, Ethiopie kreeg binnen tien jaar een miljoen hectare aan geëdeerde land op peil. Mali en Niger zijn ook goed bezig.“

Teak heeft in Nederland een verdachte reuk sinds de vele investeringschandalen met teakbos dat maar matig rendeert en soms niet eens bleek te bestaan. Maar Hol rotselt geen particulieren voor zijn plannen met glansfolders waarbij de bomen uit zichzelf al in de hemel waren gegroeid. „We werken met grote investeerders als investeringsbanken, die zelf zeer grondig onderzoek doen.“

In 2007 kwam een fiks deel van de ingelegde 40 miljoen van 'family offices', een groep van anoniem gehouden welgestelden. Sommigen staan in de Quote 500, ze willen iets duurzaam doen voor de wereld en investeren daarvoor vooral in geduld. In 2001

startte een proef, in 2007 begon de aanplant. Pas na 20-25 jaar zullen ze tien tot twaalf procent aan opbrengst zien op hun investering - hoger dan elke spaarrekening, dat dan weer wel. Er wordt dan steeds herplant en zo blijft de plantage z'n geld opleveren.

Witte man

Het histert nauw om het goed te doen, zegt Hol. De tijd dat de witte man in Afrika eens even kwam vertellen hoe het moest doen is allang voorbij. „Een plantage beginnen is een kwestie van samenwerken met de plaatselijke vorsten, Staatsbosbeheer, coöperaties en de boeren zelf. We hebben het land ook niet gekocht, we pachten het. De grondeigenaren delen mee in de winst, het bos beheeren we op FSC-wijze.“ Het dorp vlakbij, Form betaalt mee aan het regionale ziekenhuis in Berkum en vanuit het Isala Ziekenhuis in Zwolle zullen ze er de afdeling gynaecologie op een hoger plan brengen - nadat enkele verloskundigen er stage hebben gelopen.

Paul Hol gelooft heilig dat de regio zo verder wordt gebracht dan met gesubsidieerde ontwikkelingshulp. „Die projecten duren een jaar of vijf, dan werkt het goed, maar het is snel over als de mensen en de middelen weg zijn. Wij blijven vijftig jaar, dat weten de mensen, dat geeft meteen een enorme continuïteit.“

Uiteraard kwam er kritiek in Nederland. „Commerciële plantages? Geld verdienen over de rug van de mensen daar! Maar in Afrika zelf zijn die sentimenten verdwenen. De plaatselijke bestuurders zien de resultaten: op de droge vlaktes van weleer, met hier en daar nog een boom, staan nieuwe rijen bomen, vanaf de heuvel zie je weer een groen dal.“

De plaatselijke chiefs zijn nu de supporters en verbieden zelfs het platbranden van terreinen, iets dat zeer in de cultuur verankerd was. Ze denken inmiddels: wacht even, dit is ook onze plantage, ze voelen zich verantwoordelijk. „Zien is geloven, zo werkt dat - zegt hij.“

“**Boom is ook een oplossing tegen het terrorisme**”

- Paul Hol

